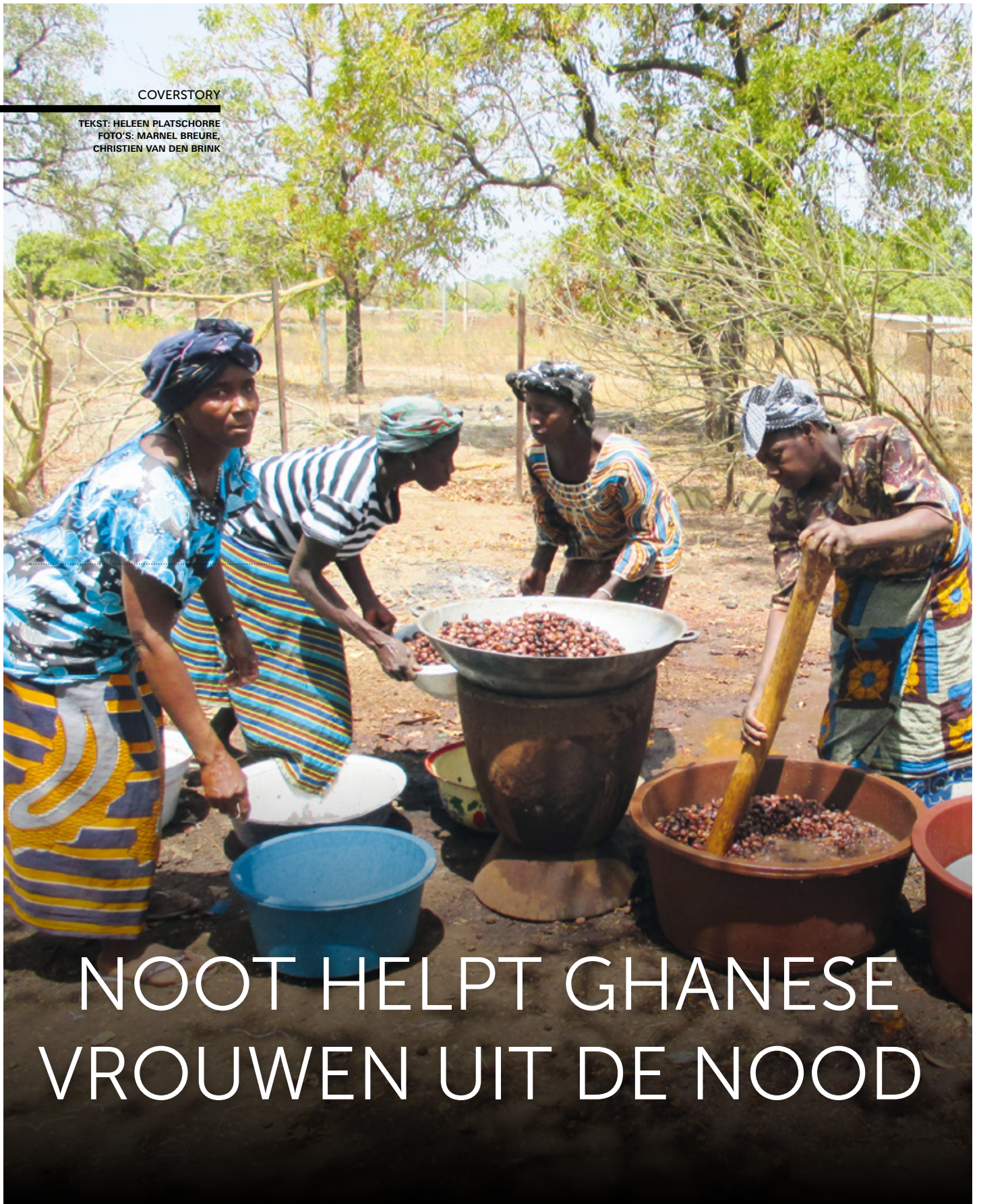

COVERSTORY

TEKST: HELEEN PLATSCHORRE
FOTO'S: MARNEL BREURE,
CHRISTIE VAN DEN BRINK

NOOT HELPT GHANESE VROUWEN UIT DE NOOD

→ De gestampde kariténoten worden urenlang gekookt

Midden op het erf van Azara staat een grote, tot de rand toe gevulde pan te pruttelen boven een houtvuurtje. Niets wijst erop dat Azara hier de grondstof maakt voor schoonheidscrèmes die bij ons in de winkel liggen. Tot voor kort kreeg Azara maar een paar cent voor haar product. Dankzij de Ghanese Kerk en dankzij uw ondersteuning via Kerk in Actie is dat nu anders.

Azara woont in Noord-Ghana, het armste deel van dit West-Afrikaanse land. Vanaf het erf rondom haar lemen hut zie je goed dat ze in savannegebied woont. Als er al iets groeit is het gras, met hier en daar een boom. "Net als iedereen hier leven wij als gezin van de landbouw", vertelt deze hardwerkende vrouw. "Maar je ziet het, de grond is kurkdroog en onvruchtbaar. Er valt steeds minder regen, de oogsten gaan achteruit. Jarenlang kon ik mijn kinderen niet genoeg te eten geven, dat deed pijn."

Pruimen

Gelukkig is er een lichtpuntje. Te midden van de uitgestrekte grasvlaktes groeit een imposante boom, de karitéboom. Deze reus gedijt prima in het hete klimaat en kan tot wel 20 meter hoog worden. De boom is uniek: hij komt nergens anders ter wereld voor dan alleen in een 4000 kilometer brede strook die door Mali, Burkina Faso en Ghana

loopt. Azara bukt en raapt wat van de grond. "Kijk, zo ziet de vrucht eruit." In haar hand ligt een soort pruim. "Die kun je eten, hij is lekker zoet en erg gezond." In de vrucht zit een noot, de kariténoot. "Daar maak ik boter van."

Deze karitéboter, ook wel bekend als sheabutter, wordt in Ghana traditioneel gebruikt in de keuken, maar vindt ook steeds vaker z'n weg naar de internationale cosmetica-industrie. De boter wordt alom geroemd, omdat deze zeer verzorgend is en rijk aan mineralen, vitamines en proteïnen.

Roosteren, stampen, koken

Als de vruchten rijp zijn, vallen ze vanzelf uit de boom. Dit gebeurt precies in de droge tijd, de periode dat het land niets meer opbrengt. Azara en de andere vrouwen uit het dorp trekken er dan op uit om de noten te verzamelen en deze te verwerken tot sheabutter. Terwijl Azara met een grote houten

lepel in de pan roert, vertelt ze verder. "Het maken van sheabutter kost veel tijd. Eerst schillen en roosteren we de noten. Als ze afgekoeld zijn, stampen we ze in een grote vijzel fijn tot poeder. Dat poeder wordt vermengd met water dat vervolgens een paar uur moet koken." Ze tilt de deksel op. "Kijk, door het kookproces komt het vet uit de poeder bovendrijven. Dat schep ik er straks af. Afgekoeld is dat de sheabutter."

Oventje

Als Azara haar boter na al dat harde werk op de lokale markt verkoopt, levert dat maar een paar cent op. De Presbyteriaanse Kerk in Noord-Ghana, die al jarenlang boerengedzinnen ondersteunt met landbouwadvies, besloot vrouwen als Azara te helpen om hun productie te verbeteren en hun inkomen te verhogen. De Kerk bracht 1000 vrouwen bij elkaar in 50 vrouwengroepen. Iedere groep krijgt een uitgebreide

→ Binnenkort worden deze notenboomstekjes uitgeplant

'Het verwerken van de noten kost nu minder tijd en brandhout'

training in productietechnieken, zodat de boter aan internationale kwaliteitsstandaarden voldoet. Samen investeren de vrouwen in hout besparende oventjes. Het koken van de notenpoeder kost namelijk veel brandhout. Inmiddels koken al 300 vrouwen op zo'n zuinige oven, waardoor ze 60% minder brandhout nodig hebben.

De Kerk bouwt ook betonnen opslagplaatsen, waar vrouwen hun boter enigszins koel kunnen bewaren. Verder begeleidt de Kerk de vrouwen bij de verkoop van hun boter. Vrouwen krijgen marketingtraining en ontdekken dat ze gezamenlijk sterker staan tegenover een belangstellende opkoper. Tot slot bouwt de Kerk twee fabriekjes, waar vrouwen een deel van de productie, bijvoorbeeld het fijnmalen van de noten, machinaal kunnen doen.

Voor onze kinderen

Azara: "Dankzij de Kerk kost het ons nu minder tijd en brandhout om de boter te maken en krijgen we een betere prijs voor ons product. Ook gaan we onze boter binnenkort aan internationale cosmeticabedrijven verkopen. De Kerk heeft ons verder geleerd zuinig te zijn op onze karitébomen. Er zijn mensen die de bomen kappen om er houtskool van te maken. We doen er als dorpsgemeenschap alles aan om deze houtkap te stoppen. Ook planten we nieuwe boompjes aan, maar karitébomen geven pas na 20 jaar vrucht. Die investering doen we dus vooral voor onze kinderen."

De Kerk is ook met de mannen en

vrouwen uit Azara's dorp in gesprek over de rolverdeling. "Traditioneel moeten we als vrouw altijd klaar staan voor onze man. Je kunt dan niet zelf beslissen hoe je je tijd indeelt. Dat is lastig als je boter wilt maken. Met zo'n grote pan op het vuur en rondrennende kinderen wil je in de buurt blijven. Door de voorlichting van de Kerk leren we als vrouwen voor onze rechten op te komen en begrijpen onze mannen beter dat zij ons moeten steunen. We zorgen immers samen voor ons gezin. Ik ben heel blij dat dat steeds beter lukt. We hebben nu voldoende te eten en onze kinderen kunnen naar school. Daar ben ik heel blij mee."

Deze 40dagentijd vragen we onder meer aandacht voor het werk van de Presbyteriaanse Kerk van Ghana (PCG). De PCG ondersteunt de meest kwetsbaren in Noord-Ghana om hun landbouwproductie en inkomen te verhogen. In 2013 startte de PCG een pilot om vrouwen te helpen hun boterproductie te verhogen. Deze pilot was zeer succesvol. Daarom is het project uitgebreid en ondersteunt de PCG nu 1000 vrouwen via 50 vrouwengroepen. Zet een stap en geef meer vrouwen de kans om hun inkomsten te vergroten. Maak een 40dagentijdgift over op rekening NL ABNA 0457 457 457 t.n.v. Kerk in Actie o.v.v. projectnummer W 004658.

Bekijk het filmpje over dit project op www.kerkinactie.nl/ghana

(scrol naar de foto- en videobalk onder de tekst)